

Unikátní převoz kostela v Mostě. V říjnu roku 1975 byla provedena unikátní práce českých inženýrů a dělníků, kteří provedli přesun kostela v Mostě. Kostel je vzácná památka gotiky. Přesná váha kostela 10 000 tun. Převoz byl do vzdálenosti 840 m. Byly zhotovené ocelové nosníky, na kterých se podkopaný kostel převážel. Posun kostela – za 1,5 minuty popojeli s kostelem o 2 cm. To byl světový unikát. Tato unikátní práce ještě nikde na takovou vzdálenost nebyla prováděna. Práci tu řídil Ing. Novák, moravský rodák. Při tomto přesunu nedošlo ani k jednomu úrazu. Na tuto jedinečnou práci přijelo se podívat mnoho cizinců, přijeli až z Japonska. Touto prací dovedli zachránit tak vzácný kostel. Záznam z televizní zprávy Ing. Nováka: Tato nejnáročnější dráha přesunu, která vedla přes bývalý povrchový důl „Božího požehnání“ zasypaný v posledních osmdesáti letech městskými odpady. Za tři týdny přesunu seznámili pracovníci Transfery Praha s touto jedinečnou technickou akcí na 10 000 odborníků z celé naší republiky.

V tomto roce a v celém pětiletém plánu bylo mnoho v naší obci vykonáno. Hodnota díla za 5 let byla 7 mil. Kčs. Dosáhnuto toho, co bylo v naší obci vykonáno, bylo tím, že občané se zapojili do společného díla ve svém volném čase brigádnicky. Přineslo to nejkrásnější výsledky.

Náboženský život v naší obci. Náboženství na škole učí p. farář Vojtěch Vrtílek ze Zvole. V tomto roce bývá každý čtvrtek sloužena mše sv. v kapli v Rájci. Je to výhodné pro staré občany. V kapli je vše uspořádáno dle rozhodnutí koncilu. Oltář je obrácen k lidem a mše svatá je sloužena česky.

Kulturní akce JZD „Rozvoj“ – farma Rájec. Kulturní komise se sešla devětkrát za rok. Uskutečněno: čtyři zájezdy do Olomouce na operety, dva zájezdy do Janáčkova divadla v Brně. Bylo zakoupeno šest abonentek do Severomoravského divadla v Šumperku. Zimní rekreace se zúčastnilo 48 členů a letní rekreace 18 členů. Jednodenní zájezdy: Blansko – Brno – Rájec nad Svitavou. Na pětidenní zájezd do Bojnice na Slovensku. K MDŽ byla uspořádána kulturní akce s pohoštěním. Dožínková veselice ke zdárnému ukončení žní. 1. slavnostní schůze k 65. výročí KSČ. Beseda s pionýry (Z Buzuluku do Prahy), jedna schůze pro přestárlé členy a byla jim dána malá pozornost. Kulturní předseda v JZD Rozvoj je osvědčený pracovník S. Nevtipa z Rájce.

Tímto končím zápis nejen v tomto roce, ale celý pětiletý volební program, který byl pro naši obec velmi úspěšný – E. Ptáčková.

Rok 1976 je zaznamenán jako velmi bohatý na události vnitropolitické v naší vlasti, ale i v celosvětovém měřítku a i v naší obci.

Volby. Volby se konaly do všech zastupitel. sborů v Rájci v kulturní místnosti, která byla velmi pěkně vyzdobena 22. – 23. října od 7:00 do 18:00 hodin. Což umožnilo, že všichni pracující mohli vykonat své volební právo. V naší obci bylo celkem 343 voličů a všichni se voleb zúčastnili. Volební lístky byly všechny platné. Ženy místní organizace ČSŽ se voleb zúčastnily slavnostně a všechny společně.

Ustavující schůze byla konána 12. listopadu 1976 do místního národního výboru v Rájci. Zvoleni byli do komise sociální: A. Nevtipová – předsedkyně, V. Hrubá, J. Štrampach, J. Minářová, K. Žák. Komise finanční: V. Enter – předseda, J. Hégr, J. Schneider, A. Maixner. Komise veřejného pořádku: M. Hojgr – předseda, F. Dražný, J. Loučný, J. Valouch, F. Keprt. Školská komise: J. Sigmund – předseda, P. Bartoš, F. Sitta, M. Benešová, E. Ptáčková. Složení rady MNV v Rájci: L. Hrubý – předseda, J. Fričar – místopředseda, J. Svačina – tajemník, Z. Šrot – člen rady, V. Enter – člen rady, M. Hojgr – člen rady, A. Nevtipová – člen rady.

Hodnocení práce MNV v Rájci za rok 1976. Kanalizace byla provedena od kravína a za školou směrem ke dráze. Roury byly o průměru 75 cm ukládány do země v hloubce 1,5 m. Hodnota díla 420 000 Kčs. Začalo se s budováním parčíku u rybníka, výdaje 7 000 Kčs. Provedena oprava zvonice roku 1976. Celá zvonice musela být znovu zomítána, neboť téměř celá omítka byla odpadlá. Opravu řídil a všechny potřebné věci zajišťovali A. Maixner a L. Maixnerová. Při opravě pomáhali tito občané: zednické práce provedli (práce placené) M. Friedl – 13 hodin, V. Hroch st. – 32 hodin, J. Polcer – 14 hodin. Celkem 67 hodin placených. Dále pomáhali občané, jejichž práce nebyla placená: A. Maixner – 125 hodin, Jos. Balcárek ml. – 21 hodin, Jos. Balcárek st. – 27 hodin, Vl. Balcárek – 31 hodin, Al. Balcárek – 15 hodin, F. Bartoš – 35 hodin, P. Bartoš st. – 21 hodin, P. Bartoš ml. – 10 hodin, Boh. Baldermann – 5 hodin, V. Blanka – 4 hodiny, V. Enter – 15 hodin, Jar. Fišnar st. – 5 hodin, Vlad. Fojt st. – 4 hodiny, Vlad. Fojt ml. – 10 hodin, St. Fričar – 7 hodin, J. Fričar – 7 hodin, Al. Hroch – 8 hodin, Jos. Loučný ml. – 14 hodin, Lud. Maixnerová – 57 hodin, Al. Maixner ml. – 33 hodin, J. Ptáček st. – 14 hodin, Jan Ptáček ml. – 20 hodin.

Je třeba všem poděkovat za všechnu práci zvláště Al. Maixnerovi za velkou oběť, kterou vykonal při opravě zvonice. Zvonice je velmi pěkně opravená a bude dále sloužit v obci. Je zapsána ve vlastivědném ústavu jako stará památka. Zvoníkem v Rájci je paní Theimerová a v kapli v „nové dědině“ paní Blanková.

Celkem se odstěhovalo z naší obce roku 1976 devatenáct občanů. Pět dětí se narodilo v roce 1976. Svatbu uzavřelo pět párů. Rozvedeny byly dvě manželství.

Zemřeli v tomto roce tito občané. A. Krušová, důchodkyně JZD. Zemřela náhle ve věku 77 let, pohřbena ve Zvoli. Zemřela v nemocnici při operaci. B. Kadlecová, zemřela po dlouhé nemoci ve věku 82 let. V lednu 1976 pochována ve Zvoli. Ing. J. Dražný zemřel náhle v Ostravě (rájecký rodák). J. Portyš, zemřel po dlouhé nemoci 6. dubna 1976 ve věku 74 let, pohřben ve Zvoli. A. Fišnarová zemřela po dlouhé nemoci ve věku 68 let. Pohřbena ve Zvoli. F. Hofmanová zemřela po delší nemoci. Vlad. Jányš zemřel po dlouhé nemoci v 53 roce svého věku. Pochován je ve Zvoli.

Stavební ruch v naší obci. Novostavbu započali v tomto roce: E. Hrubý (učitel), Jar. Balcárek, Jar. Hégr, Jos. Žák, Al. Maixner. Dvojdoměk započali stavět V. Linhart a Fr. Merta. Přestavbu provedl J. Urban, J. Planička, Brauner, J. Fričar. Dokončili stavbu rodinných domků: J. Domluvil, M. Knýř, Fr. Smička, M. Friedl. Provedena fasáda: J. Kruš, Jar. Polcer, J. Minář, Fr. Koruna, V. Kunrt, Jos. Jabůrek, J. Portyš, Fr. Bartoš, J. Směka, J. John, J. Svačina, Smička, J. Bartoň, An. Domes.

Z těchto údajů je zřejmé, že se naše obec mění k lepšímu. Rájec je kus pěkné dědiny, kde rostou růže a ozdobné květiny. O to se obětavě stará ČSŽ v Rájci. Také stodoly ve dvoře pomalu mizí a na tom místě se staví autogaráže. Rájec je poslední dobou pěkná vesnice všady čistota a to proto, že občané se zúčastňují všech brigád pro zvelebení obce, které vyhlásí MNV.

Český svaz žen v Rájci. Místní organ. svůj závazek beze zbytku splnila na rok 1976. Na úpravě a výstavbě místní školky a zlepšování životního prostředí, ošetřování zeleně a pracích v zemědělství v naší obci. Bylo odpracováno celkem 1 850 hodin. Bylo získáno sedm členek do MO ČSŽ a pět dobrovolných dárců krve. Na výstavu památníku v Hrabyni přispěly 100 Kčs. Na fond solidarity 50 Kčs. Během roku bylo 12 výborů a 4 členské schůze. Se svazem Československé mládeže pořádaly táborák pod lesem, letní karneval, návštěvy u přestárlých občanů - s malou pozorností, která je potěší. Rovněž na MDŽ se navštěvují staré ženy s malou pozorností. S MNV pořádají oslavu „Vítání narozených občánků“. Také uspořádaly výstavku nových knih s prodejem. Členky se podílely na agitační práci při volbách do zastupitelských orgánů. Tři členky jsou poslankyně MNV a jedna členka rady MNV je v okresním národním výboru ČSŽ. Také jsou ve výboru Jednotného potrav. družstva a jedna členka je kronikářkou místní obce. V tomto roce jim bylo předáno „Čestné uznání“.

Svaz mládeže v Rájci. Mládež MO se aktivně zúčastnila rozhlasové relace v předvolebním období, vyzdobovala agitační skříňky, na předvolební schůzi připravila kulturní pásmo, kde byli představeni kandidáti NF, mezi nimi byl jeden člen ČSM Fr. Dražný. Na výstavbu pomníku v Hrabyni

památky na Ostravské operace druhé světové války přispěli 300 Kčs a 300 Kčs na fond solidarity. Navštěvovali kulturní přednášky. Byla jim čtena historie místní obce kronikářkou Em. Ptáčkovou. Tak jim byla přiblížena práce a život občanů z dávných dob v naší obci. Projevili velkou zájmovou činnost v nově zbudované klubovně, na které odpracovali mnoho svého volného času. Pořádali zájezdy do divadla v Olomouci, které organizoval s. řed. školy J. Sigmund. Za poznáním kulturních památek v naší vlasti pořádali zájezdy po jižní Moravě a jižních Čechách a v Praze na lední revui.

Počátkem letošního roku byla poskytnuta dotace okresním národním výborem SSM, získáním těchto financí dali se s velkým elánem do úpravy druhé místnosti „klubovny“. Byla slavnostně otevřena 5. března 1976, kdy si ji občané prohlédli, mají to velmi pěkně zařízené. Také na hody byla klubovna otevřena, kde možnost občerstvení využilo mnoho návštěvníků. Pořádali soutěž s obcemi Leština a Václavovem. Několik členů se přihlásilo za dobrovolné dárce krve. Rovněž sportovní činnost byla bohatá: turnaj v šachu a dáme, stolní tenis, lyžování. Někteří členové se zapojili do letecko-modelářského kroužku v Zábřeze. V oblasti pracovní iniciativy odpracovali 891 brig. hodin, a to na práci klubovny, kterou jim propůjčila místní organizace Českých požárních Rájci. Dále pracovali na opravě volejbalového hřiště, sběru železa a při výzdobě májových oslav. Tři členové svazu mládeže odešli za studiem do vysokých škol. Také jejich členská základna vzrostla o pět členů. Výbor ČSM v Rájci. Předseda Fr. Hroch, místopředseda L. Smékal, hospodář A. Sittová – Šenkýřová, jednatel – M. Benešová, kult. referent – J. Jányš a dále pracoval P. Procházka. Rájeckou mládež je třeba hodnotit kladně. Na každou brigádu se dostaví za velké účasti, a co se týče chování, je příkladné – předseda Hroch je dobrý vedoucí, který jako předseda je velmi obětavý, svůj volný čas věnuje ve prospěch MO ČSM v Rájci.

Český svaz požární ochrany v Rájci. Zhodnocení celoroční práce míst. pož. sboru, který má 70 členů. Do 30 let – 19 členek, od 30 do 40 let – 21 členů, od 46 let do 60 let – 12 členů a 4 členy starší 60 roků. Přistoupili dva noví členové - AL. Přeček a Vlad. Nekuda. V tomto roce bylo 13 výbor. a 12 členských schůzí. V každé schůzi bylo školení potřebné pro požární sbor. Volby konány nebyly, pouze provedena výměna v různých funkcích. V tomto roce nedošlo v naší obci k žádnému požáru. Je zřejmé, že občané, dodržují protipožární předpisy. Bylo provedeno 127 protipožárních hlídek v obytných budovách a ve dvou malých provozovnách a dvou chatách. Závady, které byly zjištěny, musely být odstraněny do určitého termínu. Celkem bylo 10 dohlídek v obytných budovách. Na prevenci požárního sboru dohlíží a provádí ji Al. Maixner. Také v objektech míst. JZD provedena jedna kontrola za účasti zástupců závodů a členů komise pro ochranu veřejného pořádku při MNV v Rájci, na což se klade u požárních největší zodpovědnost.

Kulturní akce v tomto roce. Místní požárníci se zúčastnili soutěže v Lukavici a v Leštině. Dne 29. srpna byla pohárová soutěž v Rájci pod lesem. Zúčastněné sbory: Rájec, Dolní Studénky, Leština, Dolní Libívá, Vlachov, Bohuslavice, Mohelnice a Kosov – celkem 8 obcí. Vítězem v této soutěži byli požárníci z Dolních Studének – držitelé poháru. Dne 31. prosince pořádán Silvestrovský večírek v Klubu požárních. 17. ledna v místním sále požárnický ples, hrála kapela Rumcajzi. 12. června letní karneval. Tato akce byla velmi obtížná a bylo třeba velké obětavosti požárních, neboť snažit se uspokojit několik tisíc návštěvníků, to nebyla lehká záležitost. Ženy požárních připravovaly pohoštění pro účastníky. Jak muži, tak ženy měli plné ruce práce, aby pohostili tolik obecnstva. Na tuto slavnost k lesu v krásném prostředí lidé jezdí z dalekého okolí. Jak ve vesnici také i u lesa je prostor zaplněn auty. 13. června byl letní karneval, hudba z Uničova a Estráda z Brna. Po oba dva dny počasí jim přálo a vše dobře dopadlo a vše se vydařilo. Dne 2. září byl zájezd s prohlídkou historie v Kroměříži, Velehradu a pak byly navštíveny vinné sklepy, odkud se s veselou náladou jelo v pozdních hodinách domů. Jako poslední akce bylo pořádání hodové zábavy ve zvolské sokolovně.

Brigádnické práce požárních. Bylo doděláno nové pódium pro hudbu, pracovalo se za velmi těžkých podmínek. Tuto akci měl na starosti předseda Fer. Vašíček. Zajištění pokryté střechy obstaral K. Žák. Zašalování podia provedli: Al. Maixner, Jos. Bartoň, Ferd. Vašíček. Boh. Deutsch zajistil dřevotřísku na obložení pódia, které provedl P. Dvořák ze Zvole. Také při tom vypomáhali M. Hojgr a Jos. Žák. Ve výborové schůzi 16. března 1976 rozhodli o rozšíření betonového parketu před Klubem požárních. J. Minář zajistil cement a kamení – J. Jabůrek dovoz písku. J. Ptáček a St. Žanda zajistili vybagrování a odvoz hlíny. 8. května byl parket téměř všemi požárníky zhotoven. Betonování provedli Vl. Hroch a Al. Maixner. Všechny brigádníky sehnal J. Ptáček, sešlo se k této náročné práci 22 požárních. Kolem parketu zhotovili železné zábradlí, práci provedl Vl. Balcárek. Na parketě postavili dva trubkové stožáry, které budou sloužit při různých slavnostech na státní vlajky. J. Koruna provedl se svými pomocníky nad celým areálem Klubu požárních elektrické osvětlení. Pódium pro hudbu bylo vylepšeno vhodnými závěsy z červeného plátna, které obstaral Z. Šrot, a pódium na estrádu taktéž. Podle údajů práci mezi sebou dobře rozdělili. A tak dobrý kolektiv, jak je mezi požárníky, vykonal pěknou a užitečnou práci pro pěkný vzhled v naší obci. Buď jim za jejich obětavou práci vzdán dík.

Spolek myslivosti v Rájci. Dlouholetým předsedou mysliveckého spolku je Fer. Vašíček st. V letošním roce prováděli nejen hon, ale i odchyt zajíců, které živě posílají do západních států za cenné devize. Také se svědomitě starají v zimě o lesní zvěř, aby nezahynula hladem. V pracích v zemědělství vypomáhají. Pořádají různé kulturní přednášky o ochraně lesní zvěře a přírody.

Včelařský spolek v Rájci. V tomto roce včelaři velkou radost z práce neměli, poněvadž počasí snůšce včeličkám neprálo. Průměrná snůška 9 kg medu z jednoho včelstva. Dle udání místního důvěrníka včelařů Ant. Johna. Organizování jsou ve včelařském spolku v Zábřeze, kde se scházejí na schůzích a různých poradách pro včelaře.

Československá strana komunistická MO. Předsedou místní organizace jest J. Novotný. Jednatel J. Svačina. Místní organizace má 10 členů základních a 6 členů registrovaných. Během roku bylo provedeno 12 členských schůzí a 24 výborových. Zúčastnili se na společenských a kulturních akcích v naší obci. Při výpomoci v pracích v JZD a jiných brigádách odpracovali ke zlepšení životního prostředí v naší vesnici 320 brig. hodin.

Československá strana lidová. Předsedou strany R. Šebesta, jednatel J. Domluvil. Členové čes. strany lidové se zúčastňují všech brigád vyhlášených MNV. Také v pracích v zemědělství odpracovali 400 hod. a 500 hod. při údržbě a zkrášlení obce. Na národ. směně odpracovali 128 hodin a na další národní směně 40 hod. Spolupráce MO ČSZ a MNV i s NF byla dobrá a hodnocena na MNV kladně.

Kulturní komise při MNV v Rájci. Pracováno podle celoročního plánu vypracovaného do 30. listopadu 1975. Dílčí plány předložili: Svaz české požární ochrany (SČPO), Svaz českých žen (SČŽ), Svaz české social. mládeže (ČSSM), Tělocvičná jednota Sokol (TJS), Svaz rodičů a přátel školy (SRPŠ) při základní devítileté škole (ZDŠ), místní lidová knihovna (MLK).

Složení školní a kulturní komise. Předseda – J. Sigmund, členi – Al. Štrampach (knihovník), Fr. Sitta, V. Planičková, Zd. Šrot, P. Bartoš, Em. Ptáčková (kronikářka).

Akce, které byly promítnuty v roce 1976. Akce, které byly uskutečněny a pořádány v rámci kulturní a škol. komise. Celkem bylo 20 přednášek o správné výchově mládeže. Kosmetika pracující ženy, beseda s diapositivy o Jeseníkách a ochraně přírody, beseda nad kronikou, psychologie, móda a odívání, současná zahraniční politika Českoslov. soc. republiky, zdravotní přednáška Dr. Němečka ze Zvole, zdravotní pomoc raněným. Beseda: Naše myslivost s filmy. Beseda o Kavkaze. Beseda s přednášejícím z Prahy. Beseda s odbojáři domácími i zahraničními. Průměrná účast 30 osob. Oslavy: Únorové oslavy – 8. březen, svátek mezinárodního dne žen. 1. máj – 9. květen, této slavnosti se zúčastnila téměř celá vesnice. Byl sraz na

začátku vesnice a průvod byl velký, školní děti nesly rozžehnuté lampiony a svaz požárníků byl oblečen ve stejnokroji. U pomníku padlých měli slavnostní promluvu řed. Školy Jar. Sigmund, děti recitovaly básně a k pomníku padlých v první světové válce byl položen věnec. Předseda MNV Z. Šrot zahájil tuto slavnost a na ukončení poděkoval všem občanům za velkou účast. Průvodu se zúčastnily všechny místní organizace.

Divadla a film. Bylo uspořádáno 7 divadelních zájezdů pro dospělé a 2 zájezdy pro školní mládež. Bylo promítnuto 10 film. představení pro školní mládež. 4 filmy pro dospělé při schůzích.

Tyto všechny akce má na starosti a všechny organizace ředitel J. Sigmund, Svaz čes. požárníků, Svaz čes. žen, mládeže, Sokol a svaz rodičů a přátel místní školy. Je třeba uznání a poděkování i jednotlivcům za jejich práci na tomto úseku, Em. Ptáčkové za vzorné vedení obecní kroniky a zajišťování fotografické dokumentace ke všem akcím v obci pořádaných a za konání úspěšných besed nad kronikou. Poděkování patří i knihovníkovi Al. Štrampachovi za pravidelné půjčování knih pro dospělé i dospívající mládež. Tuto knihovnickou práci vykonává už mnoho let s velkou ochotou a obětuje na to nedělní dopoledne.

Schůze škol. kultur. komise. Bylo uskutečněno 6 schůzí v roce. Projednány akce vzdělávací, o hospodaření osvětové besedy o promítání kina OB, provoz míst. lidové knihovny, seznamování se zápisy v místní kronice.

Dotace: OB obdržela od MNV na činnost v r. 1976 – 3 000 Kčs. Kontrolu všech dokladů provedli Fr. Sitta a AL. Štrampach a revizor z finančního odboru v Šumperku, který prováděl kontrolu finančního hospodaření MNV za rok 1976. Bylo nalezeno vše v nejlepším pořádku. Nebylo žádných závad.

Pořádání plesů a tanečních zábav. Plesy pořádaly tyto organizace: Svaz čes. požár. ochrany, Svaz rodičů a přátel školy, Svaz čes. žen – dětský karneval.

Taneční zábavy: o Velikonocích pomlázkovou zábavu pořádali požárníci. Svaz čes. mládeže zorganizoval Hodovou zábavu. Tradiční karneval u lesa a estrádu – požárníci a Svaz čes. mládeže.

Relace: Svaz. čes. mládeže 12 relací v rozhlase – seznámení s akcemi kultur. vzdělávacími na další měsíc, blahopřání k jubilejním dnům našich občanů.

Sport: Turistický oddíl konal 12 vycházek – „Sto jarních kilometrů“, k poznání krás našeho pohraničního okresu. Turnaj v odbíjené Rájec-Leština-Vitošov.

Pionýr. Pionýrská organizace byla také velmi činná, při všech oslavách pořádaných v naší obci. Při oslavách VŘSR uskutečnilo slib 8 pionýrů základní devítileté školy v Rájci.

Kurs. V lednu a v únoru byl kurs šití pro mladá děvčata, který obstaral svaz žen v Rájci, účastnilo se 20 žen.

Pro školní děti byl proveden dvakrát výcvik v plavání v zábřežském bazénu. Tento bazén byl postaven v roce 1976, byl pro veřejnost otevřen. Je velmi početně navštěvován.

Zájezdy. Jeden školní vlastivědný zájezd – exkurze Rapotín ve sklárnách, Losiny a Praděd. Také bylo navštíveno dopravní hřiště pro děti v Mohelnici, kde se děti učily jezdit podle dopravních značek. Množství vzdělávacích akcí svědčí o tom, že život v naší obci i v tomto směru byl bohatý.

Inventář. Hodnota inventáře k 30. listopadu 1976 činí 44 310 Kčs. Jelikož v roce 1976 sál u Nekuďů byl zrušen, muselo být uklizeno stolování, které patří osvětové besedě. A to bylo zapůjčeno do klubu požárníků u lesa: 16 kusů stolů, 122 kusů židlí, zbytek ponechán v kulturní místnosti. Tímto končí všechny velké akce na sále ve vesnici a možnost občanů se pobavit v době volna a hlavně v podzimních měsících a v zimě. Je smutné, že v naší obci není ani, kde by bylo možno uspořádat ples. Místní organizace jsou nuceny své akce pořádat ve zvolské sokolovně. Vzpomínám si, co tam bylo plesů a divadel, co se tam zahrálo v zimě a z jara. Je neuvěřitelné, že v Rájci nemáme pro kulturu nic.

Školní rok 1975 – 76, dne 1. září byl slavnostně zahájen nový školní rok, za přítomnosti s. Karafiáta, E. Ptáčkové, Vl. Hrubé a rodičů prvňáčků. Prvňáčkům byly předány dárečky a kytičky od starších žáků. Soud. ředitel měl pěkný projev k slavnostnímu uvítání žáků, přečetl projev ministra školství.

Školská zpráva. Ministr školství je J. Havlín – vedoucí školského odboru je Fr. Vaculík. Předseda škol. a kultur. komise MNV v Rájci je Jar. Sigmund.

Organizace školy: 5. ročníků. 1. roč. celkem 7 žáků – 2 chlapci a 5 dívek, 2. roč. celkem 7 žáků – 4 chlapci a 3 dívky. V první třídě je celkem 6 chlapců a 8 dívek. 3. roč. celkem 7 žáků – 1 chlapec a 6 dívek, 4. roč. celkem 10 žáků – 5 chlapců a 5 dívek, 5. roč. celkem 8 žáků – 4 chlapci a 4 dívky. Ve druhé třídě je celkem 10 chlapců a 15 dívek. Družinu mládeže vede s. Budinská, zapsáno 25 dětí. Provoz do 15:45 hodin v pondělí až v pátek. V době zimních a jarních prázdninách nebyl provoz pro malý počet dětí. Dopolední vyučování končí v 11:40 a odpolední začíná v 13:00 hodin a končí ve 14:40 hodin. Žáci první třídy mají vyučování odpolední 1x týdně ve středu, vyučuje s. učitelka. J. Laštůvková. Žáci druhé třídy mají odpolední vyučování v úterý a čtvrtek. V pátek od 13 hodin mají žáci přihlášení do výuky náboženství vyučování do 13:45 hodin. Navštěvovalo náboženství 20 žáků. Za 45 min. jednou týdně se nemohou mnoho naučit. Ve středu nebo v pátek mají žáci přihlášení do pionýru schůzky, 3., 4., 5. roč. má vychovatelka Budinská. Jiskry vede L. Nevtipová. Chování: Nebyla snížena známka z chování. Bylo uděleno 12 pochval na vysvědčení za vzorné chování, za vzornou reprezentaci školy v soutěži v okr. tělesné výchově a výtvarné výchově. Docházka. V období před Vánocemi onemocněly děti na spalničky a to až do konce ledna. V jarních měsících – angína a chřipková onemocnění.

Podíl školy na kulturních vzdělávacích akcích. Děti měly téměř na všech kulturních programech, které se v obci pořádaly kulturní vložky, které nacvičili vyučující. Na květnové oslavy pomáhaly při výzdobě, do každého domu přinesly praporky. Zapojeni vyučující: J. Sigmund – předseda OB ŠKK, jednatel Sokola, jednatel MNV, NF, promítač kina a člen MNV. Jar. Laštůvková má na starosti školní žákovskou knihovnu, výtvarný kroužek, jednatelka ČSŽ, důvěrnice a péče o mládež při MNV. Vl. Budinská má na starosti školní stravování a je pionýrská oddílová vedoucí.

Akce pro mládež: dvě divadelní představení v Zábřehu, dva koncerty, dvě filmová představení v Leštině.

Soutěže: Naši žáci v obvodovém kole v zimní soutěži v Zábřehu získali čtyři 1. místa, dvě 2. místa a jedno 3. místo. Děti nemají žádné možnosti pravidelného cvičení, nemají prostory, cvičí se ve třídách. Výtvarná soutěž: V okresní soutěži byla dvě 1. místa. Branná cvičení nebyla uskutečněna v termínu podle plánu pro nemoc dětí. Náhradní byla v prostorách v lese k Jestřebí.

Režim a plán školy. Schůze rodičů a přátel školy byly konány v září, lednu, dubnu a v červnu. Předsedou – J. Novotný, pokladník – A. Badalová, jednatel – J. Schneider, členi: M. Loučná, Jos. Jabůrek, J. Žáková, St. Žanda. Byl konán ples SRPŠ v únoru. Z výtěžku z plesu dětem školním uhradili autobus na všechny zájezdy, které byly uskutečněny. Pro rodiče byly zajištěny 3 přednášky: Jednotná výchova, Lež žáků a její příčiny, Správná výživa žáků.

Stravování. Stravovalo se 39 žáků. Učitelský sbor vykonává dozor při jídle žáků. S přípravou jídla a jeho jakosti byli spokojeni po celý rok všichni strážníci. Jídlo připravuje p. Jányšová a B. Janků. Zápis do prvního ročníku byl proveden koncem ledna. Bylo zapsáno 11 žáků. Vysvědčení bylo

vydáno slavnostně 30. června 1976. Rodičovské sdružení se schází 4x do roka. Projednávají potřeby školy a hodnotí potřeby a prospěch žáků každý se svým učitelem.

Rozpočet a výdaje pro školu. 20 000 Kčs vyčerpáno na pomůcky pro obě třídy. 2 000 Kčs na školní potřeby pro žáky, na palivo, zakoupení různých pomůcek pro družinu mládeže – 3 000 Kčs. Skříňky za 2 000 Kčs. Výměna světla (zářivky v obou třídách). Vymalování učeben a nátěr všech oken i ve školní jídelně. Vymalování provedl natěračský mistr Řehák. Zhotoveny kovové lišty na obrázky v obou třídách. Po malířích očistil parkety strojem školník ze Zábřeha. Hlavní vzorný úklid provedli jako každým rokem manželé Fišnarovi. Patří jim dík a uznání za pořádek, který je ve škole celý rok. Z této statistiky je zřejmé, že všichni učitelé, žáci i rodiče se podíleli na všech pracích, aby dobře prospívaly děti, a vše, co se ve škole naučí, jim do budoucna prospělo.

Mateřská škola. Ředitelkou školy je s. učitel. Žáková a druhá síla s. A. Nevtipová. Svačkárnka a uklízečka je Jos. Maixnerová. Školku s celodenním zaopatřením navštěvuje 26 žáčků.

Zemědělství JZD. Rozvoj se sídlem v Dubicku. Hodnocení výsledku hospodaření za rok 1976. Rok 1976 byl úvodním rokem šesté pětiletky a bylo úspěšné splnění plánu v tomto roce z hlediska možnosti splnit šestou pětiletku. Družstvo Rozvoj po výrobní stránce se vyrovnalo beze zbytku se všemi hlavními ukazateli, v mnoha případech bylo dosaženo překročení plánovaných úkolů. Tato skutečnost je o to cennější, že uplynulý rok byl z hlediska klimatických podmínek mimořádně nepříznivý pro rostlinnou výrobu. Bylo velké sucho, téměř bez deště, což se projevilo v nedostatku krmiv pro skot. V samotné rostlinné výrobě podařilo se překročit plánovanou produkci o 2 352 tisíc Kčs, t.j. o 7,6 % hlavně zásluhou velmi dobré sklizně obilovin. Průměrný dosažený výnos 53,2 q z hektaru je nejvyšší vůbec v historii družstva. Staré přísloví zní „Velké sucho dělá strach, ale mokro dělá hlad.“

Přehled sklizně obilovin a řepky:

Dobré zajištění objemných krmiv podařilo se zajistit kukuřicí, která na ploše 390 ha poskytla průměrný výnos 513,9 q z hektaru.

Živočišná výroba se čestně vypořádala se svými úkoly. Nejlépe byl splněn plán ve výrobě mléka. Meziroční nárůst užitkovosti na jednu dojnici za rok 1976 byl nejvyšší v posledních letech. Při celkovém nádoji 3 124 l na dojnici. To umožnilo překročit státní nákup o plných 268 000 litrů. U všech kategorií se podařilo splnit plánovanou výrobu.

Plodina	ha	Sklizeň q	q/ha
řepka ozimá	240	3 705	26,4
pšenice	875	45 000	51,4
oves	201	11 000	57
žito	20	915	45,7
ječmen	620	32 043	54,9

Sušárna píce. Pro mimořádné sucho v tomto roce a nedostatek píce v letním období byla sušárna v obou provozovnách v Lukavici a v Dubicku zastavena. Nebyl proto splněn plánovaný výkon o 4 800 tun vyrobených úsušků, skutečně bylo vyrobeno 4 618 tun. Doposud největší výkon vyrobily sušárny v roce 1975 a to 5 440 tun úsušku, v soutěži sušáren se umístily na 1. – 4. místě v ČSR.

Velmi dobře plní svůj účel vybudované haly na uskladnění obilí od kombajnů, kde se obilí dosuší nuceným provětráváním. V těchto halách bylo uskladněno 300 vagonů osiv.

Kádrová a personální práce. K 20. srpnu 1976 je ve družstvě zaměstnáno 1 143 družstevníků a z toho 679 žen a 464 mužů. Z uvedeného množství je 528 důchodců.

Farma JZD Rájec. Průměrná dojivost denní v litrech na jednu dojnici je 9,85 litrů. Užitkovost prasnic a odchov selat. Rájec je na desátém místě v družstvu a má 13,67 selat na jednu prasnici. Nejzávažnějším problémem je úhyn narozených telat. Za první pololetí uhynulo 71 kusů a to, že dostaly průjem. Ošetřovatelé jalovic v Rájci jsou na 2. místě v JZD Rozvoj, mají denní přírůstek 0,800 kg. Ošetřovatel je J. Jányš, A. Jányšová a Jos. Brzek. První místo dosáhl pracovní kolektiv v živočišné výrobě ošetřovatelek v Rájci, průměrná dojivost na krávu 9,85 l denně. Farmářem v Rájci je Jos. Kruš. Na rájeckém katastru se už nesázejí žádné brambory, dováží se.

Kulturní komise při JZD Rozvoj. Předseda kulturní komise St. Nevtipa z Rájce. Kulturní komise zajišťovala kulturní společenskou a rekreační činnost dle stanoveného plánu v souladu s rozpočtem kulturního fondu. Oslavy MDŽ i družstevní dožinky měly zdařilý průběh s kulturním programem. Bylo zajištěno 16 zájezdů do divadla v Olomouci a v Brně. 40 předplacenek do divadla v Šumperku na 10 představení. 50 družstevníků na výborovou rekreaci, 40 dětí družstevníků na dětskou rekreaci. Uskutečnily se dva pětidenní rekreační zájezdy na jižní Slovensko a pět jednodenních zájezdů. Zájezdů se zúčastnilo 380 členů družstva. Družstvo vynaložilo na kulturní činnost 272 000 Kčs za rok 1976. Několik družstevníků dostalo průkaz do stát. lázní. Úspěchy našeho rozvoje jsou skutečně výrazné. V republice bylo postaveno mnoho moderních závodů. Změnila se od základů naše vesnice. Zemědělská malovýroba byla přebudována na moderní zemědělskou velkovýrobu, která úspěšně plní a překračuje dané úkoly.

Počasí v roce 1976. 3. ledna v noci byla velká sněhová vichřice, která se přehnalá téměř přes celou Československou republiku. Rychlost větru byla 140 km a místy dle údajů až 180 km. Bylo způsobeno mnoho škod, nejvíce na lesních porostech a elektrickém vedení. Během měsíce ledna bylo počasí proměnlivé, dokonce 12. ledna byla bouřka. Průměrná teplota -8 °C až -15 °C. Začátkem února napadlo hodně sněhu. Dle statistiky byl únor jeden z nejteplejších za posledních 200 let. Průměrná teplota -10 °C a +16 °C. Dne 1. března bylo -10 °C a 9. března napadl sníh, rovněž 19. března, kde podle pranostik má být krásný slunný den, aby prý se urodily brambory, napadlo sněhu a bylo -15 °C zimy. Na první jarní den napadl sníh, že v některých oblastech musely být silnice protahovány pluhem. Sníh potrvál až do 26. března, pak byl pořádný jarní déšť a nastalo pěkné počasí. Celkem bylo 17 mrazivých dnů a srážek napadlo 16,3 mm. V dubnu bylo celkem pěkné počasí, obilí se mohlo včas zasít. Občas byl studený vítr. 25. dubna byl vydatný déšť a průměrná teplota -8 °C až +16 °C. V květnu průměrná teplota +9 °C až +36 °C. Do 19. května byly horké dny. Pole bylo oschlé, obilí nerostlo a na konec měsíce ještě byla zima. 19. května byla v noci velká bouřka a dlouho očekávaný déšť. Pak přšlo celý týden a nastalo ochlazení. Během měsíce června bylo velmi málo dešťových srážek. Do poloviny června byla neobvyklá zima. Průměrná teplota +5 °C až +41 °C. V tomto měsíci nepršelo a nic nerostlo, trávy bylo nedostatek. Po dlouhé době zapršelo a to 13. července. Byla v noci velká bouřka, voda vyplavila řepu a brala s sebou ornici, takže kanalizace nově vybudovaná se u kravína ucpala. V srpnu bylo krásné počasí, ale proměnlivé. Buď bylo velké vedro a vzápětí se velmi ochladilo. Průměrná teplota +5 °C až +41 °C. Srpen byl bez deště. 14. září byl dlouho očekávaný déšť. Pak přšlo celý týden. Během měsíce září byly přeháňky dešťové. Průměrná teplota +7 °C až +26 °C. Říjen byl celkem teplý a málo dešťových srážek. Průměrná teplota +10 °C až +25 °C. V listopadu byly denní mlhy a déšť. Dne 24. listopadu napadl první sníh, který za krátko roztál. Nejnižší teplota -5 °C a nejvyšší +21 °C. V prosinci na místo sněžení často přšlo. Sníh, když napadl, náhle roztál následkem oteplení a nastaly velké povodně. Na Slovensku se rozvodnily řeky Hron a Váh a zaplavily dle hlášení přes 25 000 ha půdy. Poškozeno bylo 540 domů.

Náboženský život v naší obci. Náboženství se učí ve škole jednou týdně jednu hodinu. Každý čtvrtek večer jsou v místní kapli bohoslužby, jednou za měsíc v neděli dopoledne. Farářem ve Zvoli je Vojtěch Vrtílek. Pouť k sv. Antoničku se nekoná.